

– Режим доступу : www.ssrđ.org.ua/content/ukr/events/new_regional_policy_Tkachuk_ua.ppt.

3. Закон України «Про стимулювання розвитку регіонів» №2850–IV від 08.09.2005 : за станом на 10.06.2012 : (текст) [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2850-15>.

4. Конституція України №254к/96-ВР від 28.06.1996 : за станом на 12.04.2012 : (текст) [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=3&nreg=254%E2%96-%E2%F0>.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕВОЇ ТА ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ ЕКОНОМІКИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

*Агій Я.Ю. к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства,
ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород, Україна*

Сучасний стан розвитку економіки Закарпатської області визначається галузевою та територіальною структурою. Галузеву структуру промисловості можна охарактеризувати як кількісне співвідношення між окремими галузями та певні взаємозв'язки між ними.

Територіальна структура – це сукупність стійких зв'язків між елементами об'єкта. Е.Б. Алаєв під «територіальною структурою народного господарства» розумів розподіл народного господарства на функціонально відмінні між собою спеціалізовані територіальні частини, які в сукупності складають взаємопов'язану систему [1].

До окремих елементів територіальної структури господарства відносяться території пріоритетного розвитку, особливих умов фінансування, території прикордонного співробітництва, спеціальні (вільні) економічні зони тощо. Кожен з цих територіальних господарських елементів характеризується певними особливостями господарювання і виступає специфічним територіальним господарським комплексом. Розглянемо особливості зміни територіальної структури населення як найбільш активного суб'єкта економічної системи, а також виробництва продукції провідних галузей господарства та видів економічної діяльності у ретроспективі та у перспективному періоді.

Провідна роль у розвитку господарства належить головній продуктивній силі – людині. Її фізична здатність, інтелектуальні здібності, фахова підготовка та економічна активність є визначальним у розвитку, розміщенні та

ефективному функціонуванні всіх галузей господарства їх територіальній структурі та територіальній організації.

У Закарпатській області сформувався Західнозакарпатський внутрішньообласний господарський підрайон з двома головними промисловими вузлами Ужгородським і Мукачево-Свалявським. У центральнопівденній частині області формуються Берегово-Виноградівський промисловий вузол і Хустський промисловий центр, на сході – Рахівський промисловий центр. Вказані промислові вузли відіграють роль ядер в локальній системі розселення, які взаємопов'язані з іншими поселеннями трудовими, соціально-економічними або іншими відносинами.

Найбільш значущі позиції у сфері виробництва займають Ужгородський та Мукачівський промислові вузли, спеціалізація яких пов'язана з розвитком машинобудування та металообробки(виробництво легкових автомобілів, електричних компонентів та комплектуючих для автомобільної промисловості, верстаки металорізальні), лісової та деревообробної промисловості(виробництво столярних виробів та меблів, виробництво паркету), харчової промисловості(борошномельно-круп'яна галузь, хлібопекарська тощо), промисловості будівельних матеріалів(будівельний та оздоблюваний камінь), легкої промисловості, аграрного сектору та транспорту.

За рівнем ділової активності окрім Ужгородського та Мукачівського району виділяється Виноградівський та Свалявський про що засвідчують обсяги реалізованої продукції суб'єктами підприємницької діяльності у 2011 році [3, с.279].

Виходячи з тенденцій реалізації продукції та зосередження суб'єктів підприємницької діяльності в Закарпатській області в перспективі збережеться значна територіальна поляризація підприємницької діяльності. Ужгородський і Мукачівський райони, а особливо їх центри, і в майбутньому збережуть найвищий рівень територіальної концентрації підприємницької діяльності.

Вдосконалення територіальної структури господарства в перспективі повинно передбачати розвиток найбільш доцільних територіальних форм його організації. Промислові вузли(Ужгородський і Мукачівський) і промислові центри на базі міських поселень у перспективі як форми територіальної організації господарства збережуться і тому важливим є реструктуризація їх економіки та вдосконалення виробничо-технологічних зв'язків і внутрішньої взаємодії суб'єктів господарювання згідно сучасних вимог.

В умовах зростання міждержавного співробітництва важливу роль у вдосконаленні територіальної структури господарства можуть відіграти регіональні кластери. Вони виступають як організаційна форма між ринками, фірмами та їх територіальною концентрацією з метою вироблення конкурентоспроможної продукції і її збуту не лише на внутрішньому, але й

зовнішньому ринках. Кластер дає можливість об'єднати не тільки виробничі підприємства, але й інфраструктурні [2].

Врахування зазначених вище рекомендацій у господарській діяльності сприятиме вдосконаленню територіальної структури господарства Закарпатської області і забезпечить зменшення диспропорцій соціально-економічного розвитку регіонів.

Створенню конкурентних переваг Закарпатської області, підвищенню ефективності виробництва товарів і послуг буде сприятиме практична реалізація Стратегії соціально-економічного розвитку Закарпатської області до 2015 року. Досягнення зазначених в даному документі цілей дасть можливість забезпечити зростання добробуту та якості життя населення області.

Список літератури:

1. Алаев Э. Б. Социально-экономическая география : понятийно-терминологич. слов. / Э. Б. Алаев. – М. : Мысль, 1983. – 350 с.
2. Данилишин Б. М., Чернюк Л.Г., Фащевський М.І. Просторова організація продуктивних сил України: мезо- та мікрорегіональний рівень / Б. М. Данилишин, Л. Г. Чернюк, М. І. Фащевський . – Вінниця : Книга-Вега, 2007. – 572 с.
3. Статистичний щорічник Закарпаття за 2011 рік.- [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://www.uz.ukrstat.gov.ua/catalog/schorichnik-2011.pdf>

КЛАСТЕР ЯК СУЧАСНА СИСТЕМА ФУНКЦІОНУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Корсакова О.С., асистент кафедри фінансів, ДонДТУ, м. Алчевськ, Україна

Аналіз функціонування багатьох нині діючих територіально-виробничих форм господарювання на сьогодні довів недосконалість системи їх організації та хаотичність механізмів та методів здійснення ними виробничої діяльності. Потреби регіону, їх економічна, виробнича, територіальна та географічна специфіка вимагають розробки та впровадження нових сучасних форм господарювання. Досвід оптимізації господарства регіонів в економічно розвинутих країнах доводить ефективність побудови системи функціонування регіональних господарських комплексів на основі використання кластерної моделі регіонального співробітництва. Економічна привабливість зазначеної виробничої форми господарювання полягає в наступних аспектах [1]: